

Medovite rastline: Kanadska zlata rozga

(*Solidago canadensis* L.)

MARTIN BAJC, univ. dipl. inž. gozdarstva

Domovina kanadske zlate rozge je Severna Amerika, zato je razširjena po celotnem ozemlju Združenih držav Amerike in Kanade. K nam so jo prinesli kot gojeno rastlino. Iz vrtov se je hitro razširila in dandanes jo najdemo predvsem podivjano ob potokih in rekah ter ob železnici in trasah novih avtocest. Zelo pogosta je v okolici Ljubljane, ob reki Savi in Dravi.

Rastlina lahko zraste do 1 m visoko. Ima trda stebila, ki poganjajo iz rizomov in sestavljajo tesne skupine. Na vrhu stebel zrastejo metlasta socvetja zlato rumene barve. Pri kanadski zlati rozgi je steblo gosto dlakavo, jezičasti cvetovi pa so le nekoliko daljši od ovojka. Druga tuja vrsta zlate rozge, ki jo lahko opazimo v naravi, pa je orjaska zlata rozga. Ta ima steblo golo, jezičasti cvetovi pa so opazno daljši od ovojka.

Obe vrsti imata podobne ekološke zahteve in sta zelo prilagodljivi. Naseljujeta predvsem opustela zemljišča ob vodotokih, cestah, zapuščene vlažne travnike in okolico

Kanadska zlata rozga v polnem razcvetu.

Foto: M. Bajc

naselij. Najraje imata vlažna rastišča, vendar se prilagodita tudi bolj sušnim tlem. Podobno je pri svetlobi, saj najbolje uspevata na sončnih mestih, najdemo pa ju lahko tudi pod zastorom redkega drevja. V domovini je kanadska zlata rozga ena od prvih vrst, ki naseli pogorela območja.

Razmnožuje se s semenom, ki ga raznaša veter, večina pa ga pade v premeru 1 m od matične rastline. Zelo hitro se razmnožuje in širi tudi vegetativno z rizomi. Oprašujejo jo žuželke, predvsem čebele, vendar lahko med cvetenjem na njej opazimo pisano družico različnih vrst insektov. Sam sem opazil različne vrste os, muhe, trepetavke in kar nekaj vrst hroščev. Cveti od julija do septembra in v tem brezpašnem obdobju je lahko precej pomembna paša za ohranitev moči družin in za dober razvoj zimskih čebel. V izjemnih primerih lahko čebelar tudi kaj iztoči.

Za konec naj omenim še našo vrsto zlate rozge, to je navadno zlato rozgo (*Solidago virgaurea* L.). Njeni koški so široki od 7–18 mm in združeni v grozde. Najdemo jo v svetlih gozdovih, na posekah, tako v nižinah kot na nekoliko višjih legah. V gorskem pasu pa raste planinska zlata rozga (*Solidago virgaurea* subsp. *minuta*). Ta podvrsta je nižja, saj zraste le do višine 20 cm, nima razraslih stebel, grozdi pa so enostavnejši. Čeprav sta naši domači vrsti manj razširjeni, sta zlasti avgusta in septembra koristni predvsem za čebele.

Čebela nabira nektar in cvetni prah.